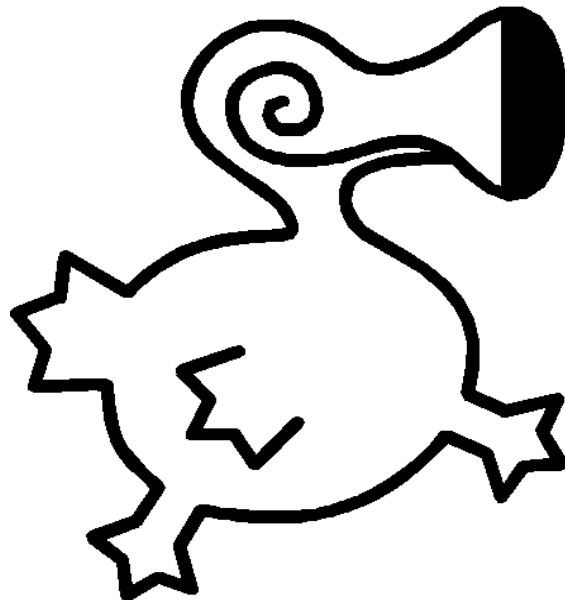

Energiset kaupungit

Toimintasuunnitelma 2011

Dodo ry

Sisällysluettelo

1.1 Dodo haastaa ajatteluun ja toimintaan	3
1.2 Vuositeema 2011: Energiset kaupungit	4
2. Kokeilut	6
2.1 Tiivistä ja kestävää kaupunkisuunnittelua	6
2.2 Onnellisen Kallion iskuryhmä	7
2.3 Väliaikaisen tilankäytön koekenttä: Kalasatama	8
2.4 Rohkeaa ruoantuotantoa: kaupunkiviljely	8
2.5 Kestäviä elinkeinoja	9
Sinsibere-hanke Malissa	9
Tany Maitso –hanke Madagaskarilla	10
2.6 Tiedostavan kuluttajan sanakirja: Tuotewiki	11
2.7 Oppia slummien ratkaisuista	11
3. Koulutus	12
3.1 Megapolis 2026 – energiset kaupungit	12
3.2 Ilmari kouluvierailu	13
3.3 Globen uupuneet – Ilmastoteatteria nuorille	13
3.4 Ympäristötoimintapäivät –Miljösunds dagarna	13
3.5 Ilmasto.org –Ilmastotietoa verkossa	14
3.6 Ympäristövaikuttamisen perusteet -kurssi	14
3.7 Virikkeitä ja inspiraatiota	15
Dodo keittiöt ja keskustelupiirit	15
Ekskursiot ja kaupunkikävelyt	15
3.8 Org-päivät kokoaa aktiivitoimijat yhteen	15
4. Viestintä	16
4.1 Jäsenyys	16
4.2 Järjestöjäsenyys ja osakkuusyhteistyö	17
4.3 Esittelytoiminta vie Dodon kadulle	17
4.4 Viestintä	17

1. Johdanto

1.1 Dodo haastaa ajatteluun ja toimintaan

Dodo keskittyy globaaleihin ympäristöongelmiin, mutta näkee ratkaisut ihmisten arjessa. Tulevien vuosikymmenten muutokset näkyvät niin arkisissa kulutustavoissamme kuin osallisuudessamme yhteiskunnallisten asioiden hoitamiseen.

Dodon tavoitteena on kääntää kaupungistumiskehitys ratkaisuksi globaaleihin ympäristöongelmiin, toisin sanoen ympäristöongelmien ratkaisujen tuominen lähelle kaupunkilaista arkea. Dodolaisen vaikuttamisen ytimessä on usko kansalaisten osallisuuteen ratkaisujen rakentamisessa. Vaikka poliittiset päätökset ja lainsäädäntö muuttavat asioita, ei näitä päätöksiä kuitenkaan tapahdu, ellei riittävä joukko kansalaisia sitä ennen aktivoitu käymään keskustelua toivottavasta tulevaisuudesta.

Dodon vaikuttamismallin tavoite on rakentaa pohjaa suurille, ihmisten arkisia käytäntöjä laajasti muokkaaville yhteiskunnallisille muutoksille. Dodon tavoitteena onkin voimaannuttaa, innostaa ja löytää yhdessä tekemisen tapoja kolmen toimintatavan kautta.

Kokeilut. Käytännön kokeiluun osoitetaan, että uudet ratkaisut ovat olemassa muutoinkin kuin puheina ja ideoina. Konkreettiset esimerkit tekevät ideoista jotain, josta ihmisten on helppo kertoa ja rakentaa suunnitelmia. Tämän takia Dodo rohkaisee erilaisiin kokeiluihin, sillä ne luovat suuntaa tulevaisuuteen. Kokeiluun kerrottavat uudet tarinat ovat myös osa tehokasta viestintää.

Koulutus. Muutosta ei tapahdu ennen kuin ihmisille on karttunut riittävästi tietoa haasteiden laajuudesta ja mahdollisista seurauksista sekä ratkaisujen tuomista eduista ja haitoista. Koulutuksen merkitys ymmärretään laajasti, mutta tietoa ei kerrytetä vain muodollisen koulutuksen kautta. Siksi Dodo etsii uusia tapoja kouluttaa ihmisiä oivaltamaan oman roolinsa globaalien ympäristöongelmien ratkaisemisessa.

Verkosto. Globaalien ympäristöongelmien ratkaiseminen ei kunnioita perinteisiä maantieteellisiä rajoja, ei myöskään eri organisaatioiden tai sektoreiden rajoja. Uusia ratkaisuja synnytetään vain yhdistelemällä eri toimijoiden taitoa, intoa ja muita resursseja. Verkostomainen toiminta auttaa rakentamaan uskoa yhdessä tekemiseen ja siihen, että tärkeiden asioiden toteuttaminen voi laajentua pienestä porukasta suurempaan joukkoon ihmisiä ja organisaatioita.

Toimintaa kaipaaville riittää tarjontaa. Tuoreet päät ja käsiparit ovat tervetulleita kaikkialle. Lue eteenpäin ja saat lisää tietoa yksityiskohdista ja yhteyshenkilöistä. Tervetuloa ideoimaan, rakentamaan, eksymään ja löytämään inspiroivassa seurassa.

1.2 Vuositeema 2011: Energiset kaupungit

Dodon keskustelut ja viestintä on jo kuuden vuoden ajan keskitetty vuositeeman ympärille. Teema kokoaa yhteen järjestön eri hankkeita ja toimintaryhmiä, joiden piirissä toimivia eri alojen asiantuntijoita ja intohimoisia harrastajia, osaamista ja kontakteja hyödynnetään monipuolisesti.

Vuonna 2011 tarkastellaan energiaa kaupungeissa. Mistä se tulee? Mihin se kuluu? Missä se kulkee? Millaisia ovat tulevaisuuden kestävätkä ratkaisut?

Maailman kaupunkien osuus hiilidioksidipäästöistä on lähes 80 % ja energiankulutuksesta 75 %. Ilmastonmuutoksen kanssa samaan suuntaan vaikuttaa raakaöljyn tarjonnan heikkeneminen lähitulevaisuudessa. Niin sanotun öljyhuipun jälkeen öljyntuotanto kääntyi globaaliin laskuun. Tämä aiheuttaa epävarmuutta kaupunkien tulevaisuudelle. Erityisen vaikeassa asemassa ovat kehitysmaiden suurkaupungit, joiden energiajärjestelmät ovat nykyisinkin puutteellisia.

Meidän on kyettävä tyydyttämään tarpeemme niukemmilla resursseilla. Yksilön tasolla niukkaenerginen yhteiskunta ei kuitenkaan tarkoita vain luopumista. Haluamme hankkeessa tuoda esille kiinnostavia ja lupaavia esimerkkejä tulevaisuuden kestävästä energiaratkaisuista, matalaenergia-asumisesta ja arkipäivästä. Hankkeessa etsitään kiinnostavia ja lupaavia esimerkkejä tulevaisuuden kestävästä energiaratkaisuista, välttäen vajoamista eturyhmäpolitiikan kyllästämään julkiseen keskusteluun.

Tuomme globaalit energiakysymykset ja energiantuotannon lähemmäs kaupunkilaisten arkea ympäristötaiteen, arkkitehtuurin ja tarinankerronnan keinoin. Esimerkkejä tämän tyyppisistä hankkeista on mm. Nuage Vert ja Hundertwasserin suunnittelema Fernwärme Wienin voimalaitos Wienin keskustassa.

Energiset kaupungit –yhteyshenkilö: Antti Möller, antti.moller@dodo.org

Perustietoja Dodo ry:stä

- Dodo ry on perustettu vuonna 1995 alunperin nimellä Dodo – Tulevaisuuden elävä luonto ry. Vuonna 2006 yhdistyksen virallinen nimi lyheni Dodo ry:ksi.
- Dodo toimii Suomessa viidellä suurella kaupunkiseudulla: Helsingissä, Tampereella, Turussa, Lahdessa ja Jyväskylässä.
- Virallisia jäseniä yhdistyksellä oli lokakuussa 2009 noin 263. Dodon sähköpostilistoilla on mukana toista tuhatta ihmistä.
- Dodossa on toimintaa kaikenikäisille. Monet toimintamuodot keskittyvät koulu- ja opiskeluaikaisiin nuoriin ja nuoriin aikuisiin.
- Dodon facebook ryhmässä on 1330 jäsentä.
- Dodolla ei ole Suomessa pysyviä palkattuja työntekijöitä.
- Yhdistyksen toimitila sijaitsee Helsingin Kruununhaassa osoitteessa Vironkatu 5.
- Dodo on Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepan ja Siemenpuusäätien jäsen, joista jälkimmäisen hallituksessa ja valtuuskunnassa järjestöllä on edustus.
- Dodolla on edustus myös Suomen Liikenneliiton hallituksessa.
- Dodo on osakkaana Ekokauppa Ruohonjuuri oy:ssä, A-Star oy:ssa sekä vuonna 2009 perustetussa Otavan opiston osuuskunnassa.

2. Kokeilut

Ihmisten ilmastohuoli on vahvistunut vuosi vuodelta, mutta päästöt eivät vähene ilman tekoja. Erilaiset kokeilut ovat Dodolle tärkeä toimintamuoto, ne suuntavat energian ympäristöongelmien ratkaisemiseen.

Dodolla on jatkuvasti käynnissä useita, toisistaan poikkeavia kokeiluja. Afrikassa Malissa ja Madagaskarilla porskuttaa kaksi pitkäkestoista ja hyvin konkreettista kehitysyhteistyöprojektia, Sinsibere ja Tany Maitso, torjumassa aavikoitumista ja sademetsän katoamista. Kaupunkisuunnitteluryhmässä on Dodon perustamisesta lähtien pohdittu kaupunkitilan ja infrastruktuurin yhteyttä sosiaaliseen ja ekologiseen elämäntapaan. Tämä on suunnannut dodomaista ajattelua perustavanlaatuisesti, ja siitä on syntynyt uusia kokeiluja kuten Onnellinen Kallio. Kaupunkiviljely on saavuttanut suuren suosion ja dodolaiset ovat ylpeinä katsoneet, miten idea on ottanut tuulen alleen ja uusia, Dodosta riippumattomia viljelyksiä on perustettu eri puolille. Nyt tätä kaikille sopivaa, osallistavaa tapaa etsiä kaupunkilaisten ympäristöratkaisuja kokeillaan energiantuotannossa.

2.1 Tiivistä ja kestävästä kaupunkisuunnittelusta

Dodon toiminnan ytimessä on kaupungistumisen kääntäminen ratkaisuksi globaaleihin ympäristöongelmiin, toisin sanoen ympäristökysymysten tuominen lähelle kaupunkilaista arkea. Tähän liittyviä asioita on käsitelty Dodon koko historian ajan erilaisissa kaupunkiryhmissä, joissa on käyty hyvään kaupunkiin keskittyviä keskusteluja ja kehitelty sitä edistäviä muita toimintamuotoja. Nykyisen ryhmän tavoitteena on tiedon jakaminen, lukupiirit, opintojen ja tutkimuksen jakaminen, sekä käytännön ratkaisujen ja villienkin utopioiden kehittäminen sosiaalisesti toimivan ja ilmastoystävällisen kaupungin visioimisen hengessä.

Vuonna 2011 Kaupunkiryhmä kokoaa alleen kaupunkisuunnittelun, -tutkimuksen, -seurannan ja -toiminnan jatkaen vuonna 2010 aloitettuja, onnistuneeksi koettuja, 'maanantai-sessioita'.

Mahdollisuuksien ja kiinnostuksen mukaan järjestetään myös kertaluontoisia tapaamisia, kuten kaupunkikävelyitä, visuaalista viestintää tukevia työpajoja tai tapaamisia muiden toimijoiden kanssa. Viime heinäkuussa ryhmä oli Onnellinen Kallio-ryhmän tukena aktiivisesti mukana järjestämässä Helsingin kaupunkisuunnittelun tilaa ja erityisesti Kalliota esittelevää ekskursiota kansainväliselle AESOP tutkijakongressille.

Ryhmässä käytetään ja kehitetään omien aktiivijäsenten asiantuntijuutta. Maanantaisessioita käydään esimerkiksi lopputöiden ja gradujen pohjalta. Kuten aiemmin, ajankohtaiset suunnitteluprosessit pääkaupunkiseudulla tuodaan myös yhteisen keskustelun kohteiksi, ja tilanteen tullen pyritään kommunikoidaan niistä muiden toimijoiden kanssa, esimerkiksi kaupunkisuunnitteluviraston tai uusien kaupunginosien (Jätkäsaari ja Kalasatama) suunnittelusta vastaavien tahojen kanssa.

Kesällä Dodo tapasi Eriksson Arkkitehtejä, josta kumpusi suunnitelma tehdä ekologisen rakentamisen ja suunnittelun infokortteja suunnittelijoille ja kuntapoliitikoille yhteistyössä Kaupunkiryhmän kanssa. Näin vaihdetaan sisällöllisen asiantuntijuuden ohessa myös tehokkaaseen viestintään liittyviä kokemuksia ja vahvistetaan Dodon teknisen asiantuntijuuden verkostoa.

Kaupunkiryhmissä kehitettyjä ideoita pyritään hyödyntämään muilla Dodo-paikkakunnilla lisäämällä ryhmien välistä vuorovaikutusta. Turussa ja Tampereella toiminta jatkuu lukupiireillä, ja Jyväskylästä etsitään sopiva kohde keskustelujen ja ideoinnin pohjaksi.

Kaupunkiryhmän yhteyshenkilö: Jaakko Lehtonen jaska.lehtonen@dodo.org

2.2 Onnellisen Kallion iskuryhmä

Onnellinen Kallio -hanke lähti käyntiin vuoden 2008 alussa osana Dodo ry:n Kaupunkiryhmän toimintaa. Hankkeen tavoitteena on soveltaa Kaupunkiryhmän teoreettista osaamista ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästä kaupunkielämästä käytännön toteutuksiin Helsingin Kallion alueella. Hankkeen työkaluina on käytetty arkkitehti Peter Tattersallin opastuksella ja kehittämänä mm. osallistavaa kaupunkisuunnittelumetodia wikisuunnittelua, muotoilija Päivi Raivion lopputyönä suunnitteleminen sisäpihojen parannuskeinoja ja Jaakko Lehtosen innoittamana ideoita on hahmoteltu yhdessä kaupunkilaisten kanssa katuliiduin ja sisäpihakävelyjen avulla. Ryhmän arkkitehtiosaamista on hyödynnetty havainnollistaessa pienoismallien ja havainnekuvien avulla Kallion alueen elävöittämistä muun muassa tiiviimmän kaupunkirakenteen avulla.

Hankkeen perusideana on edistää kokonaisvaltaista kaupunkisuunnittelua alueen käyttäjien ja asukkaiden kanssa sekä samalla tuoda alueen käyttäjien kokemuksia päättäjien ja alueen suunnittelijoiden tietoon sekä kehittää asukkaiden ja viranomaisten keskinäistä dialogia. Kaupunkilaisten osallistuminen alueensa kehittämiseen lisää asukkaiden sitoutumista ja "omistajuutta" lähiympäristöön. Sitoutuminen lähiympäristöön nostaa esille myös ekologisen kestävyys merkityksen osana viihtyisää ympäristöä. Kallion alue onkin Suomen tiivein asuinalue sekä lähipalveluiden osalta erinomainen esimerkkialue toimivasta kaupunkialueesta, jossa hyvä elämä ei ole riippuvaista autosta tai asunnon neliömetreistä. Hankkeen avulla haluamme tutkia ja tuoda esille näitä Kallion alueen positiivisia ja esimerkillisiä puolia osana asukasvaikuttamista.

Vuosi 2011 päättää hankkeen ensimmäisen Kulttuurirahaston tuella toteutetun kolmivuotiskauden. Päätösvuosi kokoaa hankkeen kiinnostavimmat ideat konkreettisesti esille yhden korttelin mittakaavassa. Korttelin sisäpihan ja muiden yhteistoimintojen muotoilun lisäksi esitämme korttelin mittakaavaan toteutettujen ideoiden kopiointimahdollisuudet ja vaikutukset Kallion alueella havainnekuvien ja tekstien avulla. Kuva- ja tekstiesityksen pyrimme saamaan esille jossain Kallion alueen näyttelytilassa, kahvilassa tai kirjastossa sekä esittelemme hanketta asukkaiden lisäksi muille

kaupunkisuunnittelun toimijoille kuten taloyhtiöille, Helsingin Kaupunkisuunnitteluvirastolle, Kallion kulttuuriverkostolle ja arkkitehtiopiskelijoille. Koko hankekauden tempauksia esitellään dodo.org-nettisivuilla kuvakokoelman avulla.

Onnellisen Kallion yhteyshenkilö: Inari Penttilä, inari.penttila@dodo.org

2.3 Väliaikaisen tilankäytön koekenttä: Kalasatama

Vuonna 2010 Dodo teki yhdessä muiden järjestöjen ja kulttuuritoimijoiden kanssa sopimuksen Helsingin kaupungin kanssa konttien vuokrauksesta Kalasatamassa konteissa järjestettävää ohjelmaa vastaan. Kalasataman 'Konttioukiolla' oleva Dodon kontti on edelleen käytössä vuonna 2011, ja sinne kehitetään viime vuoden kokemuksi laajentaen erilaisia toimintoja kuten elokuvailtoja ja kestävään kaupunkielämiseen liittyviä työpajoja ja kursseja. Mahdollisesti yhdestä kontista tehdään kaikkien käytössä oleva sauna. Lisäksi selvitetään satamarakennuksen tilojen saantia "raksa-hubin" käyttöön. Ideana on tehdä alueen käyttäjien ja muiden kiinnostuneiden kanssa viljelylaareja, kaupunkipingispöytiä, kaupunkimökkejä, penkkejä, pöytiä, tuoleja yms.

Kalasatamassa kokeillaan kaupunkitilan väliaikaista käyttöä nyt, kun satama-alue on tyhjentynyt aikaisemmasta toiminnasta eikä alueen rakentamista ole vielä aloitettu.

Kalasataman yhteyshenkilö: Jenny Kotiranta, jenny.kotiranta@dodo.org

2.4 Rohkeaa ruoantuotantoa: kaupunkiviljely

Kaupunkiviljely on vuoden 2011 aikana kasvanut ilmiöksi, jollaista Dodossa ei aikaisemmin ole koettu. Kokeilu kaupunkitilan liikoja lupia kyselemättömästä hyötykäytöstä on jatkunut paikallisin lisävahvistuksin ja uusien dodolaisvoimin. Hienoa on ollut se, että uusia viljelyksiä on perustettu ilman dodolaisten panostusta. Vuonna 2011 mietitäänkin sitä, miten yhdistää ilmiön laajeneminen ja omien resurssien riittävyys. Etenkin laaritalkoot – idealle pyritään löytämään uusi tekijä.

Yhteistyökumppanuuksia ovat tutut Hyötykasviyhdistys ja Maatiainen ry (viljelykonsultointi), HSY (multa) ja Destia (puutavara). Muita erillisiä projekteja kansalaispuistoista pihalaareihin ja kattopuutarhapilotteihin saattaa myös käynnistyä.

Kaupunkiviljelijöiden yhteyshenkilö: Pinja Sipari, pinja.sipari@dodo.org

2.5 Kestäviä elinkeinoja

Sinsibere-hanke Malissa

Aavikoituminen ja maaperän köyhtyminen on yksi merkittävimmistä globaaleista ympäristöongelmista, joka uhkaa huomattavaa osaa ihmiskunnasta. Aavikoitumisella on merkittävä yhteys monien kehitysmaiden köyhyysongelmaan ja vahvat kytkökset ilmastonmuutokseen.

Dodon tavoitteena on kasvattaa tietopohjaa aavikoitumisesta sosiaalisena ja yhteiskunnallisena kysymyksenä. Asiantuntijuuden kehittäminen edellyttää hanketoiminnan lisäksi myös osallistumista kansainvälisiin verkostoihin ja oman toimintamallin esittelemistä kansainvälisesti.

Dodon Sinsibere-hanke tekee ympäristötyötä Malissa, Länsi-Afrikassa. Hankkeen tavoitteena on torjua aavikoitumista tukemalla maaseutukylien naisia, jotta he siirtyisivät polttopuun myynnistä luonnonympäristön kantokykyä vähemmän rasittaviin elinkeinoihin.

Vuonna 2011 hanketta jatketaan hankesuunnitelman mukaisesti. Aiempien vuosien tapaan osuuskunnan jäsenille järjestetään koulutusta hyvälaatuisen karitevoin ja saippuan valmistuksesta. Myös osuuskunnan hallituksen jäsenten sekä muiden keskeisten henkilöiden kouluttamista hallinnollisissa tehtävissä jatketaan.

Osuuskunnalle kehitetään strategia taloudellisen itsenäisyyden turvaamiseksi. Keskeistä strategiassa on tuotteiden markkinointi, muut osuuskunnan tulonhankkimiskeinot kuten tilojen vuokraus ulkopuolisille, sekä osuuskunnan pyörittämisestä kertyvien menojen arviointi ja tasaaminen sopivalle tasolle. Jo aiemmin aloitettua suhteiden luomista ulkomaisiin karitevoin ostajiin sekä paikallisten myyntikanavien monipuolistamista jatketaan.

Sinsibere-hanke jatkaa työtään hankkeen omarahoituksen keruun ja tiedotuksen parissa. Varoja kerätään markkinoimalla aineettoman lahjan idealla toimivia kortteja sekä myymällä osuuskunnan karitevoita ja -saippuuita festivaaleilla ja myyjäisissä. Myös Åbo Akademin ylioppilaskunnan kanssa jatketaan varainkeruuyhteistyötä. Samalla mahdollistuu hankkeesta tiedottaminen. Tiedotustyötä tehdään hankkeen kotisivujen kautta ja järjestämällä tilaisuuksia.

Vuonna 2010 helsinkiläinen Reilun Kaupan Tähti otti valikoimiinsa Sinsibere-osuuskunnan karitevoin ja saippuat. Tuotemateriaaleja ja nettisivuja kehitetään pähkinätuotteiden markkinoimiseksi. Lisäksi identifioidaan uusia jälleenmyyntikanavia, muun muassa nettikauppoja, joiden kautta tuotteita voi saada Suomen markkinoille. Kuljetusmahdollisuuksia Malista Eurooppaan selvitetään.

Vuoden 2011 aikana toteutetaan hankeseurantamatka Maliin. Matkalle osallistuu 1-2 ryhmän vapaaehtoista jäsentä ja he viiptyvät Malissa vähintään kolme viikkoa. Hankkeen toteutumisen seurannan lisäksi vierailu osuuskunnassa on tärkeää yhteistyösuhteiden ylläpitämisen ja luomisen

sekä tiedonkulun varmistamisen kannalta. Hankeseurantamatkalaiset raportoivat matkastaan Sinsibere-ryhmälle sekä Dodon hallitukselle.

Sinsiberen yhteyshenkilö Heidi Leino, heidi.leino@dodo.org.

Tany Maitso –hanke Madagaskarilla

Tany Maitso hanke kouluttaa ekologisesti kestäviä elinkeinoja ainutlaatuisten sademetsien lähellä eläville maanviljelijöille. Hankkeen aktiviteetit; vihannesviljely, mehiläistarhaus ja lukutaitokoulutus ovat tukeneet kylälaisten toimeentuloa erinomaisesti ja yhdistystoiminnan aloittamisen myötä he pystyvät jatkamaan toimintoja itsenäisesti. Ranomafanan ja Farafanganan alueiden pitkäaikaisista hankekylistä vetäytyminen aloitetaan vuoden 2011 loppupuoliskolla. Sitä ennen kyläyhdistysten jäsenten kouluttamiseen panostetaan järjestämällä mm. vierailuja eri yhdistysten välillä.

Uudella hankealueella Tolongoinassa, Ranomafanan ja Andringitran kansallispuistot yhdistävällä ekologisella käytävällä, lisätään toimintoja tarvelähtöisesti. Vihannesviljelyn lisäksi alueella voidaan aloittaa lukutaidon sekä mehiläistarhauksen koulutus. Myös Tolongoinassa siirrytään yhdistystoimintaan vuoden 2011 aikana. Tarvetta hakea jatkorahoitusta ainoastaan Tolongoinan alueella tehtävälle hankkeelle kartoitetaan vuoden 2011 aikana.

Madagaskarilaisen henkilökuntamme kouluttamista ja työnkehittämistä jatketaan vuoden 2010 mallin mukaisesti, sillä lisäkoulutuksen myötä sekä hankehallinto että aktiviteettien kouluttamisen taso ovat parantuneet huomattavasti.

Ryhmän toiminnan kehittämiseksi hankkeeseen rekrytoidaan toinen koordinaattori. Hänen vastuualueenaan tulee olemaan vapaaehtoisryhmän aktiivinen ohjaaminen, tiedotustoiminnan kehittäminen ja verkostoituminen muiden ympäristö- ja kehityshankkeiden kanssa. Toisen koordinaattorin vastuulla on yhteydenpito Madagaskariin ja toimintojen vaikuttavuuden seuraaminen.

Tiedottamiseen panostetaan järjestämällä avoimia keskustelutilaisuuksia sekä kevät- että syyskaudella. Lisäksi perinteisemmät tiedotuskanavat; Maailma kylässä -festivaalit, Megapolis sekä aineettomat lahjat ovat tärkeitä väyliä lisätä tietoisuutta Madagaskarin ainutlaatuisesta biodiversiteetista sekä hankkeen toiminnoista ja tavoitteista.

Vuonna 2011 järjestetään ensimmäistä kertaa hankkeen ulkopuolinen arviointi. Palkkaamme tehtävään suomalaisen, Ulkoasiainministeriön hankehallinnon hyvin tuntevan henkilön sekä madagaskarilaisen, paikallisen ympäristö- ja kehitysproblematiikan tuntevan henkilön. Arvioinnin tulosten pohjalta suunnittelemme mm., miten voimme edelleen kehittää vuonna 2010 uudella alueella, Tolongoinan ekologisella käytävällä aloitettua hanketta.

Vuoden aikana järjestämme kaksi hankeseurantamatkaa, sillä ne ovat tärkein yhteistyön väylä Suomen ja Madagaskarin toimintojen välillä. Ensimmäinen hankematka tehdään sadekauden loputtua touko-kesäkuussa ja toinen marras-joulukuussa yhteistyössä Helsingin Yliopiston järjestämän RESPECT-suojelualuesuunnittelukurssin kanssa.

Tany Maitson yhteyshenkilö: Hilikka Jokinen, hilkka.jokinen@dodo.org

2.6 Tiedostavan kuluttajan sanakirja: Tuotewiki

Tuotewiki on Dodon vuonna 2007 aloittama hanke, jossa kerätään ja tallennetaan tietoa tuotteista ja niiden tuotannosta. Hankkeessa rakennetaan kuluttamisen tietosanakirjaa ja keskusteluareenaa, jossa kuluttajat ja tuottajat voivat jakaa ja vaihtaa tietoa.

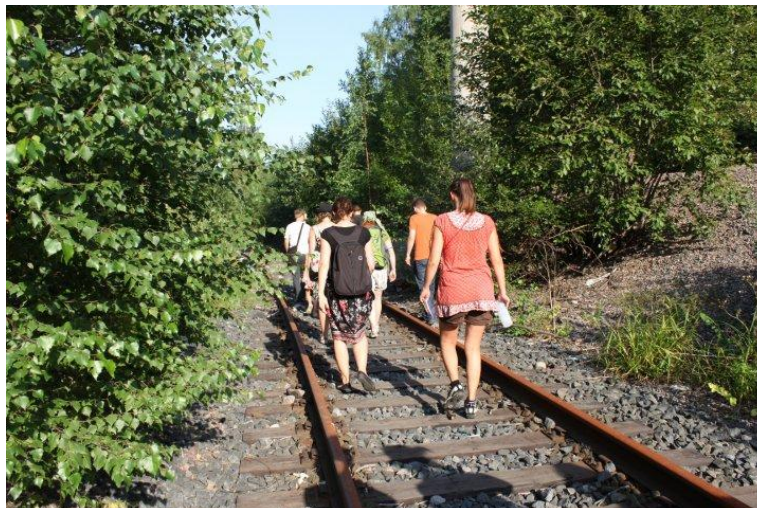
Tuotewikin konsepti mietitään alkuvuodesta uusiksi ja eri alan opilaitosten ja koulujen kanssa tehdään yhteistyötä. Tuotewiki-iltamien perinnettä jatketaan, sillä ne mahdollistavat helpon osallistumisen Tuotewikin tekemiseen ja tutustuttavat sivujen tekijöitä ja sivuista kiinnostuneita toisiinsa.

Tuotewikin yhteyshenkilö: Pauliina Jalonen, pauliina.jalonen@dodo.org

2.7 Oppia slummien ratkaisuista

Dodo käynnistää uutta kehitysyhteistyötä etsimällä sopivaa kumppania kummislummihankkeeseen. Dodon perusviestinä on jo muutaman vuoden ollut "Ympäristöongelmat ratkaistaan kaupungeissa". Uudessa hankkeessa dodolaiset luovat yhteyden slummikehitykseen ja oppivat slummien elämästä. Vuoden aikana ideoidaan hanketta, kartoitetaan yhteistyökumppaneita ja mietitään vaihtoehtoisia rahoitusmalleja hankkeelle.

Kummislummin yhteyshenkilö: Pauliina Jalonen, pauliina.jalonen@dodo.org, Aleksi Neuvonen aleksi.neuvonen@dodo.org, Aino Verkasalo, aino.verkasalo@dodo.org

3. Koulutus

Uusien näkemysten synnyttäminen ja juurruttaminen on Dodon ydintoimintaa. Dodossa ympäristökasvatusta suunnataan niin ammattilaisille kuin amatööreillekin. Ilmari-lähettiläiden koulutusmateriaalien uudistamisen myötä Ilmari-toimintaa hyödynnetään uusissa, eri kulttuurimuotoja hyödyntävissä hankkeissa. Globen uupuneet tuo ilmastokeskustelun ja teatterin kouluihin.

Ympäristötoimintapäivät ja ympäristövaikuttamisen perusteet –kurssi jatkavat hyväksi havaittuina konsepteina keskustella nuorten kanssa erilaisista yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinoista.

Megapolis-tapahtumassa esitellään ja keskustella kaupunkilaisia ympäristöratkaisuja. Ratkaisuja esitetään niin seminaariohjelmassa kiinnostavien vieraiden kertomuksissa kuin ständipöydissä eri yritysten ja järjestöjen esittelemänä.

3.1 Megapolis 2026 – energiset kaupungit

Megapolis toteutetaan vuonna 2011 jo kuudetta kertaa. Vuosien varrella tehty aktiivinen viestintä ja markkinointi on kantanut hedelmää ja olemme tilanteessa, jossa Dodolla on käsissään mitä arvokkain brändi. Megapolis on tuttu monille, jotka eivät tunne Dodoa järjestönä - tämä on vahvuus, sillä tavoitamme Megapoliksen avulla hyvin erilaisia ihmisryhmiä.

Megapolis konkretisoi globaaleja muutoksia ja jokapäiväisen elämän rytmejä tapahtumien puheenvuoroissa, keskusteluissa ja visuaaleissa. Tämä tehdään isosti, näytävästi ja helposti lähestyttävällä tavalla. Tapahtumien ohjelmarunko rakentuu vuositeeman ja alkuvuoden aikana opitun pohjalle. Aiemmistä Megapoliksista saadun kokemuksen mukaisesti kansainvälisten nimien tuominen Suomeen vauhdittaa Dodon nostamista teemoista käytävää julkista keskustelua, joten tätä toimintalinjaa jatketaan. Myös matala kynnys halutaan säilyttää, sillä suunnitteluun ja järjestämiseen osallistuminen on uusille ihmisille hyvä tapa oppia ja tulla mukaan toimintaan.

Uusia virikkeitä ja toimintatapoja etsitään ja ainakin Helsingin Megapoliksen konseptia halutaan uudistaa. Mahdollisuutena on muun muassa vaihtaa tapahtuma paikkaa, lisätä vuorovaikutteisuutta tai rohkaista voimakkaammin taidekokeiluihin.

Vuoden 2011 aikana järjestetään kolme Megapolis -seminaaria, ensimmäinen ajoittuu keväälle ja muut syksyille. Helsingin Megapolis mahdollisesti ajoittuu loka-marraskuulle, mikä mahdollistaisi projektin läpiviennin kerralla loppukesällä aloittaen ja vähentäisi kilpailevien tapahtumien määrää. Haasteena on mahdollisten ulkotapahtumien toteutus.

Megapolis-tapahtumat kokoavat yhteen ympäristöongelmien ratkaisemisesta, globaaleista kehityskysymyksistä kiinnostuneita eri alojen ammattilaisia. Aiempina vuosina Helsingin tapahtumissa on ollut jopa 2000 kävijää ja sen teemat ovat näkyneet ja kuuluneet televisiossa, radiossa sekä kymmenissä lehtikirjoituksissa vuosien varrella. Kaikki tämä on toteutettu noin satapäisen vapaaehtoisjoukon voimin - tätä positiivista kierrettä halutaan vahvistaa vuonna 2011!

Megapolis-yhteyshenkilö: Antti Möller, antti.moller@dodo.org

3.2 Ilmari kouluvierailu

Ilmastoviestintähanke Ilmarin tavoitteena on avata nuorille ilmastonmuutoksen fysikaalista ja yhteiskunnallista taustaa sekä voimauttaa nuoria yhteiskunnallisiksi vaikuttajiksi. Ilmari-materiaalit uudistettiin vuonna 2009. Hankkeessa tehdään vuonna 2011 noin 200 kouluvierailua yläkouluissa ja lukioissa eri puolilla Suomea. Vuonna 2011 toteutetaan laajempi arviointi painottuen opettajien kokemuksiin Ilmari-hankkeesta. Hankkeessa järjestetään seminaari, jonka tarkoituksena on saada aikaan keskustelua siitä, millaista on hyvä nuorten ilmastokasvatus. Hanketta toteutetaan yhdessä Nuorten Akatemian, Maan ystävien ja Luonto-Liiton kanssa.

Ilmarin yhteyshenkilö: Tea Tönnov, tea.tonnov@dodo.org

3.3 Globen uupuneet – Ilmastoteatteria nuorille

"Ahistaa niin paljon, ettei edes halua ajatella koko asiaa."

Nuoren kommentti ilmastonmuutokseen

Globen uupuneet on Globen uupuneet -teatteriryhmän, Kansallisteatterin ja Dodon yhteinen taide- ja ympäristökasvatushanke, joka auttaa nuoria purkamaan ilmastoahdistusta. Se voimallistaa heitä osallistumaan ilmastonmuutoksen hillintään. Dodo on mukana Ilmari-kouluvierailijoiden osaamisella.

Kokonaisuuteen kuuluu teatteriesitys, elokuvaesitys ja Ilmari-kouluvierailu. Kokonaisuus vierailee noin viidellätoista paikkakunnalla kevään 2011 aikana.

Globen uupuneet –yhteyshenkilö: Tea Tönnov, tea.tonnov@dodo.org

3.4 Ympäristötoimintapäivät –Miljösunds dagarna

Ympäristötoimintapäivät on lukioikäisille nuorille suunnattu viikonlopun mittainen tapahtuma, jonka pääjärjestäjänä ovat Natur och Miljö sekä Luonto-Liitto. Tapahtuma järjestetään Oriveden opistolla Keski-Suomessa ja sinne saapuu paikalle nuoria eri puolilta maata. Viikonlopun aikana tutustutetaan nuoria moniin erilaisiin ympäristötoiminnan muotoihin ja Dodo osallistuu järjestämällä tapahtumaan oman työpajan, jossa Dodon teemat ja periaatteet kuten kaupunkimaisuus, keskustelevuus ja vuorovaikutteisuus ovat hyvin näkyviä. Tilaisuudessa esitellään myös yksittäisiä Dodon hankkeita, kuten Tuotewikiä ja Megapolista.

Ympäristötoimintapäivien yhteyshenkilö: Tea Tönnov, tea.tonnov@dodo.org

3.5. Ilmasto.org –Ilmastotietoa verkossa

Ilmasto.org on laajin suomenkielinen ilmastonmuutosta ja ilmastopolitiikkaa käsittelevä tiedonlähde verkossa. Se on tarjonnut luotettavaa ja selkokielistä tietoa ilmastonmuutoksesta niin luonnontieteellisestä kuin yhteiskunnallisestakin näkökulmasta jo yli kymmenen vuoden ajan. Sivusto on saavuttanut vakiintuneen ja tunnetun aseman ilmastotiedon lähteenä. Ilmastosivustolla tutkimustieto popularisoidaan selkeään ja helposti ymmärrettävään muotoon.

Dodo julkaisee sivustoa yhdessä kahdeksan muun suomalaisen kansalaisjärjestön kanssa Maan ystävä, Luonto-Liitto, TEP –Tekniikka Elämää Palvelemaan, WWF, Natur och Miljö, Suomen luonnonsuojeluliitto, Changemaker –Kirkon ulkomaanavun nuorisoverkosto sekä Greenpeace Finland.

Hankkeen sisällöllisestä toteutuksesta vastaa järjestöjen edustajista koottu erillinen ohjausryhmä sekä vapaaehtoisista koostuva toimituskunta ja käytännön koordinoinnista ilmasto.org -sivujen osainen toimitussihteeri.

Vuoden 2011 aikana sivustolla toteutetaan migraatio uuteen sisällönhallintajärjestelmään, luodaan käytäntöjä sisällön integroimiseksi muihin verkkopalveluihin sekä vakiinnutetaan toimituskäytännöt ja koulutetaan toimittajakuntaa. Sivuston uudistukset toteutetaan ennen COP17-YK:n ilmastokokousta joulukuussa 2011.

Ilmasto.org yhteyshenkilö: Tea Tönnov, tea.tonnov@dodo.org

3.6 Ympäristövaikuttamisen perusteet -kurssi

Ympäristövaikuttamisen perusteet -kurssi on vuonna 2004 käynnistynyt toimintamuoto, jossa Dodo jakaa osaamistaan ympäristövaikuttamisesta aiheesta kiinnostuneille. 10–15 henkilön kurssiryhmä kuulee seitsemän tapaamisen aikana alustuksia, joissa omista vaikuttamiskokemuksistaan kertovat ympäristöalan toimijat avaavat ympäristövaikuttamisen mahdollisuuksia ja jakavat näin osaamistaan. Alustajina on sekä pitkän linjan dodolaisista että korkeatasoisia ulkopuolisia alustajia. Tavoitteena on, että alustusten ja kurssilla toteutettavien työpajojen kautta osallistujat pääsevät vertailemaan erilaisia vaikuttamiskeinoja. Kurssi toteutetaan vuonna 2011 kaksi kertaa – keväällä ja syksyllä.

YVP-kurssin yhteyshenkilö: Pinja Sipari, pinja.sipari@dodo.org

3.7 Virikkeitä ja inspiraatiota

Dodo keittiöt ja keskustelupiirit

Dodo-keittiö on matalan kynnyksen ja hyvän tunnelman tilaisuus, jossa keskustellaan ja jaetaan ajatuksia. Dodo-keittiöihin kutsutaan Dodon omia aktiiveja että muita asiantuntijoita, joilla on kiinnostavaa jaettavaa ja uusia ajatuksia ympäristöstä. Dodo-keittiöt ovat myös hyvä tapa tutustua esimerkiksi vuoden teemaan. Dodo-keittiöiden järjestämistä pyritään vuonna 2011 säännöllistämään varaamalla kalenterista tietty vakioaika keittiölle.

Keskustelu- ja lukupiiritoiminta on ollut osa järjestön toimintaa hyvin pitkään ja jatkuu vuonna 2011. Keskustelupiireissä osallistujat keskittyvät tiettyyn teemaan tai rajatumpaan aiheeseen, jota käsitellään lukemalla kirjallisuutta ja keskustelemalla siitä. Keskustelupiirit tarjoavat osallistujille syventymistä ympäristöaiheisiin ja oppimisen kokemuksia. Mielenkiintoiset keskustelut ja pohdinnat ovat osa ratkaisua; uusia tapoja ympäristöongelmien ratkaisemiseen ei synny ilman perustavanlaatuista pureskelua. Vuonna 2011 keskustelupiirejä järjestetään jäsenistön kiinnostuksen mukaan.

Dodo-keittiöiden yhteyshenkilö: Jenni Raninen, jenni.raninen@dodo.org
Kirjallisuuskeskustelupiirin yhteyshenkilö: Aino Rajala, aino.rajala@dodo.org

Ekskursiot ja kaupunkikävelyt

Dodo järjestää kaikille avoimia retkiä ja kävelyitä. Keväällä järjestetään aikaisempien vuosien tavoin orientaatiomatka pietarilaiseen kaupunkikulttuuriin yhdessä Oranssi ry:n kanssa. Suunnitelmissa on tutustua mm. ympäristöjärjestö Bellonan pietarilaiseen osastoon. Kaupunkikävelyitä järjestetään eri dodo-paikkakunnilla.

3.8 Org-päivät kokoaa aktiivitoimijat yhteen

Org-päivät järjestetään vuonna 2011 kahtena viikonloppuna. Org-päivien tavoitteena on rakentaa uusia ideoita ja toimintamuotoja Dodon toimintaan sekä lisätä toimijoiden tiedollisia ja taidollisia valmiuksia.

4. Viestintä

Dodo on ytimeltään vahvasti vapaaehtoisorganisaatio. Tärkeä osa Dodon toimintaa onkin ihmisten innostaminen tekemään asioita yhdessä.

Dodon verkostoon kuuluvat niin henkilöjäsenet, tapahtumissa kohdatut satunnaiset kansalaiset kuin erilaiset suomalaiset järjestötkin. Dodo tekee yhteistyötä myös kuntien, valtionhallinnon ja yritysten kanssa. Verkostoon kuuluu myös yrityksiä, joissa Dodolla on osakkuus.

Tärkeä osa Dodon toimintaa on avoimuus eri suuntiin. Dodo on ajatusten hiekkalaatikko, jossa leikitellään uusilla ideoilla joista kiinnostavimmat konkretisoituvat. Rohkea suhtautuminen uusien asioiden jakamiseen kannustaa ja voimaannuttaa osallistumaan kehitystyöhön. Etenkin jäsenille halutaan tarjota kokemus vahvasta mukana olemisesta ja mahdollisuudesta vaikuttaa dodolaisella tavalla.

Dodo haluaa myös yllättää yhdessä tekemisen tavoillaan. Dodo kehittää ennakkoluulottomasti asioita erilaisten tahojen kanssa. Näin rakennetaan luottamusta Dodolle tärkeiden asioiden merkityksellisyyteen: niistä välittävät myös monet muut ja siksi ratkaisujen löytyminen on usein helpompaa kuin uskotaan.

British Council on ollut tärkeä kumppani usean vuoden ajan. Alkuvuonna 2011 järjestetään seminaari yhdessä British Councilin ilmastolähettiläiden kanssa. Lisäksi helsinkiläisten kansalaisopistojen Kalliolan ja Toimelan kanssa järjestetään yhdessä vapaan sivistystyön kestävän kehityksen ideointityöpaja.

4.1 Jäsenyys

Dodon aktiivijäsenistö tapaa monenlaisissa keskustelutilanteissa, usein yhdessä Dodon ulkopuolisten aiheista kiinnostuneiden kanssa. Näin vaihdetaan oppia ja ajatuksia ja luodaan pohjaa tulevalle toiminnalle. Tärkeimpiä tapaamispaikkoja ovat Dodo-keittiö sekä uudistunut dodo.org-sivusto, joka mahdollistaa myös muilla kuin Dodo-paikkakunnilla asuvien osallistumisen.

Vuoden aikana järjestetään Dodon jäsenille koulutustilaisuuksia tiedotuskäytännöistä, esittelystä ja rahoituksesta. Hallituksen kokousten yhteydessä järjestetään yhteisiä keskusteluja tulevista kehittämiskohteista ja osaamistarpeista. Näissä tapaamisissa kokoontuvat myös kehittämistyöryhmät, jotka käsittelevät Dodon ulkoista näkyvyyttä, jäsenistön osallistumista ja yhdistyksen taloutta.

Uusille jäsenille lähetetään aloituspaketti, joka sisältää perustiedot järjestöstä, "Dodon teesit ja käyttöohjeet", sekä jäsenlahjan. Dodon jäsenyydestä saa jäsenpostien lisäksi lähinnä järjestön toiminnassa mukana olosta aiheutuvaa mielihyvää. Jäsenistön aktivoinnin kaksi perustavoitetta ovat yhtäältä saada aktiivitoimijat maksamaan jäsenmaksu, toisaalta saada jäsenmaksua maksavat ihmiset aktivoitumaan edes vähän. Erillisen jäsenjulkaisun sijaan jäsenille tuotetaan huolella

toimitettuja jäsenkirjeitä sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmat. Myös sähköpostia hyödynnetään jäsentiedotuksessa.

4.2 Järjestöjäsenyys ja osakkuusyhteistyö

Dodo on Kehitysyhteistyön palvelukeskuksen Kepan ja Siemenpuusäitiön jäsen, joista jälkimmäisen hallituksessa ja neuvottelukunnassa järjestöllä on edustus. Dodo on ollut mukana perustamassa Siemenpuusäitiötä, joka jakaa tukea kehityksissä toimiville ympäristöjärjestöille ja -hankkeille.

Dodo on osakkaana Ekokauppa Ruohonjuuri oy:ssä ja A-Star oy:ssä. Dodon hallitus seuraa aktiivisesti Ruohonjuuren toimintaa ja Dodolla on edustus Ruohonjuuren hallituksessa. Dodo on jäsenenä myös Otavan Opiston uudessa osuuskunnassa Otavan Opiston kanssa.

4.3 Esittelytoiminta vie Dodon kadulle

Dodo esittelee toimintaansa ympäri vuoden sekä omissa tapahtumissaan että ulkopuolisissa tapahtumissa. Tällaisia ovat mm. Joensuun Ilosaarirock ja Faces-festivaali Billnäsissä, Maailma Kylässä festivaalis Kaisaniemessä ja Flow –festivaali Suvilahdessa. Vuonna 2011 esitellään toimintaa etenkin yliopistojen yhteydessä järjestettävissä tapahtumissa.

Dodo osallistuu Alppipuistossa järjestettävään AlppiFestiin sekä mahdollisuuksien mukaan heinäkuun viikonloppuisiin järjestettäviin tapahtumiin. AlppiFest tarjoaa helsinkiläisille heinäkuun olohuoneen pienen mittakaavan festareiden muodossa.

Esittelytoiminnan yhteyshenkilö: Johanna Helmivirta,
johanna.helmivirta@dodo.org

4.4 Viestintä

Toimijat ja yhteistyökumppanit kohtaavat paitsi lukuisissa tapahtumissa, myös verkossa. Dodon uudistetut verkkosivut kuvastavat Dodon toimintaa ja ne tarjoavat runsaasti tietoa tapahtumien sisällöistä sekä taustoista. Dodon verkkosivuilla on oma osionsa jokaiselle toimijaryhmälle ja kukin ryhmä julkaisee sivustolla itsenäisesti omia kuviaan, videoitaan ja tekstejään.

Talvella 2010 julkaistujen uusien verkkosivujen kehittämistä jatketaan edelleen. Käyttäjystävällisyyden lisäksi tärkeänä kohteena on intranetin toimivuus.

Omien verkkosivujensa lisäksi Dodo hyödyntää myös muita verkkopalveluja, kuten Facebookia, Del.icio.usia, Flickriä, Vimeota ja MySpacea.

Dodon jäsenistölle järjestetään koulutusta videoinnin perusteista mm. yhteistyössä M2HZ:n kanssa. Taito tapahtumien ja toiminnan dokumentointiin sekä myös draamalliseen av-tuotantoon on tärkeä työkalu nykypäivän järjestöaktiiville. Toimintaa ja kokemusta tällä saralla pyritään kehittämään hiljalleen tukemaan etenkin Dodon ulkoista viestintää ja laajentamaan jäsenistön osallistumismahdollisuuksia. Videointikoulutuksen lisäksi järjestetään julkaisuihin liittyvää koulutusta mm. taitotyöpaja.

